

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Lidová knihtiskárna,
Wien V., Margaretenplatz 7.
Rekopisi se naj pošiljajo na naslov:
Anton Machát, Wien V.,
Margaretenplatz 7.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane celoletno: K 100.—
polletno: K 50.—
četrletno: K 25.—

Za Jugoslavijo
celoletno: 15 Din.
polletno: 8 „
četrletno: 4 „

Leto I.

Dunaj, 21. decembra 1921.

Št. 40.

Vesel božič!

Vsem dragim bravcem in somišljenikom, ki so tudi v hudih časih ostali zvesti in značajni, želi vesel in blagoslova poln božič uredništvo in upravništvo.

Mir ljudem . . .

„Upili bodo: mir, mir! Pa ga vendar ne bodo imeli.“ Že je minulo 1921 let, odkar se je v sveti božični noči po betlehemskih poljanah razlegal angeljski spev: mir ljudem na zemlji!

Mir! To je bil krik izmučenega človeštva. Iz najglobljih globin je prihajal. Milijoni src so jokali v njem. Milijoni rok so se dvigali k nebu in so prosili za mir. Milijoni korakov so tavali skoz temo in v nji iskali svetel žarek, ki bi jim razsvetil pot in ogrel mrzle duše. Milijoni oči žalostnih in zasolzenih, utrujenih in izmučenih v dolgem, brezplodnem iskanju, so za blesteli, ko je v njihovo noč prodrlo oznanilo: mir ljudem.

„Iz globin sem klical k Tebi!“ In ta klic ni ostal neuslišan. Prikazala se je milost Zveličarjeva in njegova dobrot. Kot „kneza miru“ so ga oznanjali preroki. Njegov pozdrav učencem po vstajenju je bil: mir vam bodi! Toda tedaj je prišel že iz krvave kopeli velikega petka. Tedaj je prihajal z Golgote. Tedaj je nosil na svojem telesu sledove trpljenja in bolečin. Iz težke preizkušnje je prihajal. In še le, ko je to preizkušnjo prestal, še le, ko je bil z božjo potrpežljivostjo prenesel vse nepojmljivo ponižanje, zaničevanje in preganjanje, je mogel svoje pozdraviti s svojim pozdravom: Mir vam bodi!

Mir ljudem! Kdo je na svetu, ki bi si ne želel miru? Mi vsi krepnimo po njem in ga iščemo. Samo prave poti ne moremo najti. Kakor slepci tavamo in tipamo še sedaj, ko že

skoz dvoje tisočletij oznanja Bog-človek: mir ljudem. Slišimo pač njegovo oznanilo, tudi svetli cilj miru imamo pred svojimi očmi. K cilju bi radi. Samo na pot, ki edina tja pelje, na to pot ne maramo. Katera je ta pot? Pravičnost! „Kar nočeš, da bi drugi ljudje tebi storili, tega tudi ti njim ne stori.“ Krivica še nikoli miru ni rodila. Naše slovensko koroško ljudstvo se tega dobro zaveda. Če sosed na skrivnem, z zvijačo ali pa s krivo prisego prestavi mejnik na zemljo svojega sosedu, ve naše ljudstvo pripovedovati, da še po smrti ne najde miru. Krivica ga peče v duši. Po noči prihaja nazaj in nosi težki mejnik in išče prostor, kamor bi ga odložil. Ker ga ne najde, toži in vprašuje: kam bi djal? Tako naše ljudstvo sodi krivico.

Še nikoli svet ni tako glasno upil: mir, mir, in še nikoli tako malo miru ni imel kakor danes, ker je malokedaj krivica slavila tako zmago kakor v sedanjih dneh. Celi narodi ali vsaj deli narodov ječe v verigah suženjstva. Ko je Wilson začel oznanjati svoj evangelij o samoodločbi, je poslušnil svet. Ko so pa ljudje začeli izvajati ta evangelij, se je rodila krivica. Namesto lastne samoodločbe je prišla tuja volja, ki je sama odločevala, kako naj bo. Tuja volja je pognala v sužnost velik del Nemcev, tuja volja je vklenila v verige naše nesrečne primorske brate, tuja volja je tudi nam naložila težko breme. Dnevom lepih sanj je sledilo razočaranje, zaničevanje, preganjanje, želja in stremljenje, da nas s silo raznarodijo, da iz nas odkritih in ponosnih koroških Slovencev naredijo sužnje, neme kimavce in ljudi, ki še ližejo tujo peto zato, da jih bije. Ta ureditev Evrope kakor jo vidimo sedaj, je zidana na krivici. Zato v Evropi miru ne bo. Zato se bo ta umetna stavba prej ali slej podrta in pokopala pod razvalinami tiste, ki so jo zidali.

Mir ljudem! Namesto miru pa je človeštvo razcepljeno. A ne samo človeštvo, tudi

narodi in celo družine. Delavec je proti podjetniku, posel proti svojemu gospodarju, revež proti bogatinu. In vsi bi radi uporabili silo, ko bi jo imeli. Tudi v družabnem življenju, ne samo v državnem, zmaguje krivica in kot njena posledica nemir. Delavec hoče imeti vso oblast v svojih rokah in neomejeno vladati. Zato se je pustil zapeljati od lepih fraz. Slikajo mu kot njegov cilj „diktaturo proletariata“, pa mu ne povejo, da je taka diktatura povsod doživela grozen polom. In ni čuda! Vsi ljudje na svetu nikoli ne bodo enaki. Vsi pa morajo po svojih močeh sodelovati za dosego skupnega cilja. Eden je na drugega navezan. Zato je treba namesto povdarjati to, kar nas loči, raji iskati to, kar nas druži. Torej namesto koristi posameznih slojev iskati koristi vseh.

V ta boj pa potem posega še svetovno naziranje, nasprotstvo med vero in nevero. Vsak, ki je delavec, misli, da mora biti socialist. Vsak pa, ki je socialist, misli, da mora biti proti veri, rušiti vse, kar cerkev oznanjuje in dela, odrekati ji vse njene neizmerne zasluge za kulturo. Brezverstvo ni nujno združeno s socializmom. Boj proti veri so med socialiste zanesli ljudje. To je za jude tista vrvičica, na katero imajo privezane ljudske mase, da potem lahko s njihovo pomočjo nad narodi vihté bič izkoriščaja. Jud je vedno rad plesal okrog zlatega teleta. Človeštvo bo polagoma ločeno v dva velika tabora. Na eni strani bo Kristus, na drugi Juda, da je pa danes toliko nemira v svetu, zadnji vzrok zato leži v dejstvu, da smo se daleč oddaljili od načel in nauk Kristusovih. Samo v njem in po njem: mir ljudem na zemlji. Najprej je prišel nemir v naše duše. Razdvojene, z božjimi načeli skregane duše so potem svoj nemir zanesle tudi v zunanji svet.

Luči gore na sv. večer po naših slovenskih domovih. Za toplo pečjo sedi stari oče. Nekam zamišljen pokimava in počasi vleče staro fajfo. Tako prijetno je za pečjo, ko zunaj

PODLISTEK

Rutarjev Jur.

Dobr den preljub' moj' 'orošci.

Vsak o šriba, pa o šriba, sm pa žinju, a pa da b'jes kna začev. Gvavo mam, roke tudi vse kakor druj šribarj'.

Da pa kna boste žinjal' da sm kak hospud v celindr in zvatem špiglam pa v frak', se bom vam pa pridstavu; in to se tud' spodobi, da veste s kom mate za opravt'. Kna vim, kolk sm kaj star, tiste pa vim, da sm že od krsta na svit. V šuvo sm tud' hodu, pa sm same finfarje dum nosu.

Jur! je djav anbart šumeštr, 'o sm še le o desetih prišu v šuvo: „Warum so špet?“ Jes sm pa djav: „Die Štunt war nicht gleich.“ Pole an bart mej' pa barav: Jur! povej po nemšk „muha frka“! Jes sm pa djav: „Die muhn frkn“. Od teh mav me pa kni barav več kaj. — Pr žovnirjah sm pa vole gonu, prot šlijem je pa teh zmejkal, sme pa h kompaniji potisnl, tam sm pa 'anclije pomjetav, pa so zmiram vpil na me: „Raport, bol pa abort“. Raport je mine pucav, jes pa abort.

Zajbom mrv pa aj drujga začet pravt. drhač bo urednik vse bek zagnav, zathadel ker celindr pa cokva ne pasata vkup.

V našej far je osmstu duš, partaj rajtara, da pa še več. Ani so sociji, druj nemčurji, Marijna družba, fajerberk in tak naprej. Ja! lej pa lih od fajarberka bom vam ns nekaj povedu: Naš fajmoštr so djal'. „Novo brizgalnico bomo danes blagoslovili“. No fajarberkarska partaja je pa tu bol nobl nardiva. Prav lop je bu tsto nedel. Dovha rejža fajarberkarjov je stava pred špricovjo, vsi v parad'. Sonce je sjav, 'ape so se bliskale, fajmoštr so z štovo tam bli, te krumpast mežnar je pa z 'adivnc mahav tam okul. Zravn fajarberhauptana so pa stal an tuj hospud z celindram. „Ekselenca“ so jm rikal. On' b' mel' ano onrede držat, pa so t'de, 'o so se od'ašlal' začel: Meine Herrn! grosse bedeutung hat das heutige Einweisungsfest — in tak na prej.

Pa b' vse gvadk' švo naprej, al pa prekleman, ana muha je tak jezva Tumplnovga Lenca! Tribart jo j' zagnav bek od nusa: Stav je pa lih na srid rejže haptaktak, da s' ha vsi vidal: „O jom pa te štrtbart sede na nus, je jo pa tak prmazav, da se jom je kri vliva. Zdaj so se začel pa smijat vsi odkraja.

Sevida, te šundr je bio pa cveč gvasn, in ekselenca se ni slišu:

Odamovga Zepa, k' je biv za havpmana, je tak bu sram pred hospudam. Al' hsrēč, s' je zamerkao anbart na nej frsomiļig besido „silencium“. Al' on ni znov prov zrečt. Sevida zarjov je ja med fajarberkarje fest, al peč le „ekselenctum“.

Ejduhat, s tim je Zep pa dvi muh' nambart vbiv. Pa no, tist hospud sej' o smijav. Al' pa Tumplnov Lenc je pa prišu z pestjo med havpmana pa i'začev:

'Aj! žinjaš, da jes kna znam nemšk? Ti s' djav, da sm jes tum, ti s' frajtar biv pr žovnirjah, jes pa formeistr pr atlariji, boš pa ti mine za tum mov. Prrrh! B' padu po havpman, ko b' Kovačov Nuža zad kna vjev jom roko. — Pua vse je bov zmišan, ekselenca je herav, Zep je zavpiv „abtreten“, pa so že prej šli narazn: Fajmoštr pa mežnar sta pa naredva tist' krič kracl — saj knism zastopu 'aj je.

Pr hocah pole zvečira so se pa socej in nemčurji zbil'. „Hau' ihm über die glavnl“ sm še slišu, pole sm pa zaspav.

brije oster veter in škriplje sneg pod nogami, tako prijetno je, ker je sv. večer. Pa še lepše bi bilo — tako misli — ko bi ne bilo razdora in prepira. Ko sem bil jaz mlad, tega nismo poznali. Vsi smo bili Slovenci v vasi in smo radi govorili slovensko. Nič nismo vedeli, kaj je odpadnik. V šoli smo se oboje učili slovensko in nemško in učitelj je rad govoril z nami kmeti slovensko. Odkar pa je prišel tisti tujec v našo vas, je vse drugače. Vse je spravil navskriž. Tako modruje stari oče in kadi svojo fajfo. Hudo se nam godi koroškim Slovincem kakor tedaj, ko so odpeljali Turki Miklovo Zalo. Ali bo kedaj boljši? Ali bo kedaj zopet v naše hiše prišel mir in v naše vasi?

Tako se vprašujemo koroški Slovenci! In odgovor? Odgovor? Skoraj se vam ga ne upam dati, ker ne vem, ali imate tudi tako trdno vero:

„Mir ljudem na zemlji... tudi koroškim Slovincem!“

Našim naročnikom!

Neprestano padanje denarne vrednosti in silno podraženje papirja, tiska in poštne, nas sili, da od novega leta naprej izdatno zvišamo naročnino na naš list. Pri tem pripominjamo, da so vsi drugi listi tekom leta že dva do trikrat zvišali naročnino in da je radi velikega podraženja in pomanjkanja papirja izhajanje nekaterih listov že danes silno otežkočeno. Tudi mi bi morali naš list že ustaviti, da bi nam tiskarna ne nudila takih ugodnosti in nam šla pri izdajanju lista s tako požrtvovalnostjo na roko.

Zato prosimo vse naše naročnike, da nam čimpreje upošljejo zvišano četrletno naročnino, ki je v primeri z drugimi cenami še vedno zelo nizka in da pridobijo našemu listu še novih naročnikov. Brez dela ni uspeha, brez žrtev ni zmage!

„Koroški Slovenec“ bo veljal za prvo četrletje, to je za mesece januar, februar in marec 1922

za Avstrijo . . . . . 200 K,
za Jugoslavijo pa . . . . . 6 din.

Eni prihodnjih števil priložimo poštne položnice, katerih naj se blagovolijo naročniki na naš list poslužiti. Položnice se dobe tudi v pisarni „Političnega in gospodarskega društva“ v Celovcu.

Unravnništvo „Koroškega Slovenca“.

Naš list bo tak kakoršnega bomo sami naredili!

Ko je Nemeč?

Na to vprašanje je dal odgovor nemški pesnik Gerhart Hauptmann ob priliki predavanja, katero je imel na dunajski univerzi dne 14. novembra t. l. Rekel je: „Kdor nima v sebi bistva in plemenskega značaja, more še toliko in tolikrat nemško in nacionalno govoriti, on ni Nemeč. Kdor pa je Nemeč, ostane vselej in venomer Nemeč, četudi bi bil rojen brez jezika!“

Te značilne besede nemškega pesnika se vredne, da jih zabeležimo tudi mi. Saj je z njimi Gerhart Hauptmann jasno in glasno obsodil naše renegate, ki hočejo biti bolj nemški in bolj nacionalni, kakor so Nemci sami. Nemci pač dobro vejo, da se ni zanesti na človeka, ki je zatajil svojo mater in svoj jezik, ker je tak človek v stanu, zatajiti pri prvi priliki tudi nemštvo, ki mu je po svojem bistvu in plemenskem značaju tuje in se zato ni mogel ogrevati in zavzemati zanj iz prepričanja. Na drugi strani pa je tudi namen Nemcev, ohraniti v svojem narodu čisti plemenski značaj in gojiti kulturo, ki odgovarja njihovi nacionalni individualnosti. Zato hočejo iztrebiti iz svojega narodnega organizma vse, kar ni nemško.

Kaj porečete k tej izjavi nemškega pesnika gg. Šumi, Križaj, Feinik itd. Postavlja vas na sramotni oder in vam pove, da bodo Nemci

opravili tudi brez vas. Ali to ni obsodba vašega značaja, kakor bi huje ne mogli slišati?

Naše geslo pa mora vsikdar biti:

„Mi pa ostanemo, kar smo bili, slovenskega duha, slovenske krvi!“

Tako je tudi v duhu Gerhart Hauptmanna!

Kjedom jemoj? V slovenskem Korotanu!

TEDENSKI PREGLED

Avstrija.

Važen sestanek. Predsednik avstrijske republike, dr. Hainisch in predsednik Čehoslovaške republike, dr. Masaryk, sta se dne 15. decembra t. l. sešla v Lani na Češkem. Sicer mi navadni ljudje navadno ne zvemo vsega, kar si vedo visoki gospodje povedati. A iz dejstva, da je našega predsednika spremljal državni koncler dr. Schober in drugi odličnjaki, dr. Masaryka pa čehoslovaški zvezni kancler dr. Šámal, ministerski predsednik dr. Beneš in še drugi, lahko sklepamo, da se gre za gospodarske in politične dogovore, ki utegnejo biti važni za obe državi. Prav, prav, topli smo se že dovolj, treba bo malo misliti na to, kako pomagati ljudstvu iz skrajne gospodarske bede.

Jugoslavija.

Volitve v Zagrebu. Pri občinskih volitvah v Zagrebu 11. t. m. je zmagala Radičeva skupina ter si priborila 36 mandatov. Od ostalih 14 mandatov so jih dobili demokratje 6, cionisti (židi) 2 in še pet manjših strank po 2 in 1 mandat. — Vladna kriza je zopet za nekaj časa končana. Radikali in demokratje so se pogodili. Pašič sestavi novo vlado.

Čehoslovaška

se zaveda svojega težkega položaja sredi več ali manj sovražnih sosedov in išče zvez. S Poljsko se je že zmenila. Zadnje dni pa so se vršila zelo važna pogajanja z našim kanclerjem in zveznim predsednikom. Kakor je videti, se Mala ententa veča. Mažarska tudi želi se ji pridružiti.

Mažarska.

V parlamentu Mažari drug drugemu očitajo grehe. Večina je sklenila izročiti zaprte poslance sodniji, da jih sodi radi vdeležbe pri Karlovem puču.

Nemčija.

Do 15. januarja l. 1922 zapade svota 500 milijonov zlatih mark, ki bi jih morala plačati Nemčija na vojni odškodnini. Ker pa Nemčija te svote ne zmora, je naprosila reparacijsko komisijo (to je komisijo za popravo vojne škode in za določitev in iztirjatev vojne odškodnine), za odgođitev te iztirjatve. češ, da more za zdaj plačati k večjemu 150—200 milijonov. Ententa, zlasti Francózi, bi ja radi tega svojega sovražnika popolnoma ugonobili, toda s tem bi sami sebi največ škodovali, ker mrlič se ne zmeni več za svoje dolgove. To že uvidevajo vedno praktični Angleži in pritiskajo na Francoze, naj odnehajo in naj se začnejo z Nemci pogajati. Nemčija naj plača z delom in blagom, ker z denarjem ne more. Evropska trgovina in industrija mora spet v red priti, sicer pride polom tudi nad — zmagovalce.

Italija.

V Italiji se hudo razburjajo, ker so Jugoslovani ob meji kaznovali laškega oficirja, ki se je nevljudno obnašal proti finančnemu organu. V Dalmaciji pa so internirali nekaj ribiških čolnov, ki so zašli v jugoslovanske vode. Slovenski poslanci so vložili v rimskem parlamentu okrog 90 interpelacij večinoma radi šol, ki jih Lahi skušajo zatreti.

RAZNE NOVICE

General postal čevljar. K izpitu pred dunajsko komisijo za podeljevanje diplom čevljarskim obrtnikom, se je prijavil tudi bivši ruski general Agabajev. Takoj po prevratu v Rusiji, se je začel baviti s čevljarstvom ter si tako služil vsakdanji kruh. Sedaj je napravil na Dunaju izpit z dobrim uspehom ter misli ustanoviti v kratkem lastno čevljarsko delavnico.

Opij namesto denarja. V zapadni Kitajski, kjer vlada pomanjkanje zlata in srebra, se poslužujejo Kitajci opija, kot plačilnega sredstva. Če gre Kitajec na potovanje, vzame s seboj mesto denarja primerno količino opija. Celo dijaki, ki potujejo v Peking, vzamejo s seboj mesto denarja opij. Pa tudi pri nas so se med vojno dobivala jajca, mleko, maslo itd. samo za — tobak.

Priprava za usmrteev mačk. Po navadi so vse mačke in pse, ki so se potikali po londonskih ulicah, pokončavali s pomočjo strupenih plinov. Ker se je pokazalo, da ta način prepočasno deluje in da povzroča živalim prevelike muke, iznašel je neki londonski mehanikar pripravo za pokončavanje teh živali z elektriko po istem sistemu, kot se vporablja v Združenih državah za usmrteev zločincev. Priprava je že v rabi v nekaterih bolnicah za živali, kjer se v slučaju, da je bolezen neozdravljiva, skrajša z njim trpljenje čveteronožnih bolnikov. Smrt nastopi takoj, ker se lahko doseže napetost toka do 200 voltov. Potreba tega izuma je očividna, ker se v Londonu pokonča dnevno nad 500 mačk in psov. Pokončane živali se sežgo.*

Hud vihar na Dunaju. Na Dunaju, je ali blatno ali pa je veter. To je pa že od zlomka, kar si veter včasih dovoljuje. Klobuki in cilindri preobračajo kozle po ulicah. Za njimi letajo gospodje in gospe ali kako bi jih drugače imenoval in jih lovijo. Salabolsko kratka kriha ženskega sveta so vetru priljubljen predmet, da jih tresje in kuštra kakor srben oče svojega malopridnega paglavca. — V nedeljo pa ni bila šala. Veter je metal opeko raz streh. Pri tem je ubila opeka na Rennwegu nekega uradnika. Padla mu je na glavo in mu jo razbila. Rešilni avtomobili so bili celi dan na poti. Čudno vreme je to. Namesto snega bomo imeli o božiču jug in dež.

Klepetavost, koristna lastnost. Neki angleški list priobčuje na temelju mnenja raznih zdravnikov o klepetavosti in zgovornosti članek, v katerem ta lastnost ni opisana kot negativna, temveč kot zelo koristna lastnost. Marsikateri zdravnik rad vidi, če bolnik veliko govori, ker je to dobro znamenje in kaže veliko voljo do življenja. Nasprotno je bolnik, ki nič ne govori, gotovo zelo bolan in oslavljen. Ugotovljeno je tudi, da poslanci in govorniki dosežejo višjo starost kot pa ljudje, ki govore malo in zmerno. Ljudje, ki radi govore, so vedno zdravi — pravi zdravnik — ker govor pospešuje cirkulacijo krvi v možganih, kar je že samoposebi dokaz zdravega srca.

Desna roka Bele Kuna — razbojnik. V Berlinu so zaprli radi tatvine človeka, ki se je legitimiral na ime Geza Bär. Policija pa je dooznala, da je to bivši general Kunove rdeče armade, ki je po razpadu sovjetske vlade na Ogrskem pobegnil v Berlin. Obdolžen je, da je izvedel s svojo družbo po Berlinu različne vlobe in druga razbojništva. In tak človek je bil sovjetski general. Njegovo pravo ime je Herbert Königer.

Aparat, ki naznanja dim. V Londonu so nedavno poskušali z aparatom, ki takoj naznani z zvoncec, če se v prostoru, v katerem stoji, pojavi količjak dima. Uspehi poizkusa so bili sijajni. Stroj je velike važnosti, ker bo opozoril na požar že v prvem začetku. Osobito važen bo za one prostore, ki vsebujejo mnogo gorljivih stvari in ostajajo čez noč brez nadzorstva.

Križanec purana in kokoši. Na Angleškem se je posrečilo vzgojiti križanca med kokošjo in puranom. Ta nova vrsta perotnine je silno huda ter napada vso ostalo kuretnino. Sodi se, da bo nova pasma proti vsem pravilom zmožna ploditi se. Piščanci so jako podobni svoje-

mu očetu puranu glede svoje velikosti in postave, po barvi pa svoji materi. Ali bo njegovo meso tudi tako dobro kakor od purana, se danes še ne more reči.

Število prebivalcev v Poljski. V Varšavi so službeno obelodanili popis prebivalstva. Po najnovjšem popisu znaša število prebivalcev v Poljski 26.940.000. Pri tem pa niso všteti vojaki, ujetniki in interniranci.

Plašljivi ženin. V Londonu je prišel v ženitbeni urad mladi par, želeč se poročiti. Ko je prišlo do odločilnega momenta, da ženin jasno izjavi, da je pripravljen stopiti v zakon s svojo družico, tedaj ženin na vprašanje uradnikovo preplašeno vzklíkne: „Ne, tega ne preživim, to je tako strašno!“ Uradnik seveda hoče pojasniti, toda ženin ubeži kar molče iz ženitbenega urada. Kasneje se je ta mladi par še dva ali trikrat vrnil do urada, toda pred vrati se je ustavil. Končno sta vendarle stopila zopet v urad in nevesta je zaprosila uradnika, naj vnovič prične poročati. To pot je ceremonija upela in mladi par je bil „zvezan“.

Boljševizem. Glasom nekega tajnega poročila boljševiške vlade je bilo na Ruskem od l. 1918—1921 po rdeči strahovladi ubitih: 28 nadškofov in škofov, 1215 duhovnikov, 6575 profesorjev in učiteljev, 8800 zdravnikov in pomočnikov, 54.650 častnikov, 260.000 zasebnikov, 10.500 orožnikov in policistov, 48.500 pri policiji in deželnem orožništvu zaposlenih, 12.950 veleposestnikov, 355.250 drugih izobražencev, 192.350 delavcev in 815.000 kmetov. Te številke pa še nikakor ne dosegajo vseh žrtev. V resnici jih je bilo, zlasti med kmeti, še veliko več. A tudi rdeča ruska vlada jih ni mogla prešteti ker jih je mnogo zgorelo pri neštétih požigih! Kdo si želi takih grozodejstev tudi pri nas!

Izgredi dne 1. decembra pred sodišči. Dunajski listi objaljšajo nad vse zanimive razprave, ki se vršijo te dni pred dunajskimi sodišči. Nad 40 demonstrantov se zagovarja radi plenitve, motenja hišnega miru, tatvine itd. Med temi se nahaja celo neki zdravnik, ki se mu je zljubilo po sveži „šunki“. Nadalje stoje pred sodišči nekateri reditelji, ki so vodili ljudske množice. Tudi jih je mnogo, ki niso trpeli nikakšnega pomanjkanja, ko zaslužijo vendar mesečno do 150.000 K. Večina demonstrantov in plenilcev je seveda nerazsodnih mladih ljudi, ki jim niti na misel ni prišlo, da se bodo morali kdaj zagovarjati. Eden teh mladičev se je hotel opravičiti s tem, da mu je itak že policaj prisodil pošteno klofuto, kar je povzročilo med poslušalci burno veselost, kar pa sodnika ni premotilo, da bi mu ne bil napravil še 6mesečne težke ječe. Vznemirjenje vsled dogodkov na dan 1. decembra se še ni poglelo. Nasprotno se trdovratno vzdržujejo vesti, da se bodo enake in še hujše demonstracije takoj po novem letu ponovile. Zato so tudi še ostale lesene deske pred bogatimi izložbami namesto razbitih velikanskih šib; celo neprizadeti posestniki velikih kavarn in trgovin nadomeščajo šipe z lesenimi deskami, da se s tem že vnaprej zavarujejo proti plenitvam. Pa pravijo, da so na kmetih s „plankami“ zabiti! Ravno obratno! Na kmetih takih „plank“ še nikdar nisem videl kot jih zdaj gledam tukaj na Dunaju.

Kaj hočejo socialni demokratje? Ločitev zakona (razporoko in civilni zakon), izločitev bogoslovnih fakultet iz univerze, ukinjenje plače duhovnikom, to se pravi popolno ločitev cerkve od države. Vse to je predlagal socialist Sever na seji Narodnega sveta dne 11. novembra. Hujskanje teh ljudi proti cerkvi in duhovnikom je bilo že od nekdanj najboljši orožje za njihove namene. Tako namreč ljudstvo najlažje pozabi, da je lačno in strgano, med tem ko si njegovi voditelji-socialisti polnijo žepe.

Ljudsko štetje. Avstrija šteje po zadnjem ljudskem štetju 6.131.445 duš. Burgenland še ni všteti. Od teh je 2.935.730 moških, 3.195.715 žensk. Svoj poklic izvršuje 2.123.287 moških (od 13. leta naprej), to je 90%, in 2.191.350 žensk, to je 88%. Brezposebnih je 290.492 moških in 220.700 žensk. Otrok do 13. leta je: fantov 722.443 in 713.863 deklet.

11 milijonov ljudi je zgubila Nemčija vsled vojske. V navadnem in nemirnem razvoju bi dosegla koncem l. 1920 približno 73 milijonov

duš. Vsled izgubljene vojske in njenih posledic pa je padla ta številka na približno 62 milijonov prebivalcev.

Atentat na kralja Aleksandra. Dunajski časopisi poročajo, da so zaprli v Ensu na Gornje Avstrijskem nekega Cio Marinkoviča, enega tistih, ki jih beograjska policija zasleduje radi zavrtnega napada na kralja Aleksandra dne 28. junija t. l. Dognali so, da je Marinkovič Nemeč, pripadnik komunistične stranke. Pravo ime mu je Ignac Moser. Jugoslovanskim komunistom se je posrečilo, ga spraviti v beograjsko podčastniško šolo. Kot gojenec te šole se je udeležil ponesrečenega napada nakar je s 4 drugimi soudeleženci pobegnil na pripravljenem avtomobilu preko Zidanega mosta v Avstrijo.

MI IN ONI

Naročnikom v Jugoslaviji!

Današnji številki smo priložili položnice tistim, ki jih zadnjič niso dobili. Naročnino smo prisiljeni zvišati. Upamo, da nam boste vsi ostali zvesti. S tem, da naročate in širite naš list, nas najbolje podpirate. Proti taki podpori tudi Nemci nič ne morejo imeti. Če boste s svojo močno valuto nam stali ob strani, se nam za list ni treba bati. Zato prosimo razširite ga še bolj. Vam se 24 din. ne pozna veliko, pri nas pa se spremenilo v tisočake.

Sele. Izobraževalno društvo „Planina“ priredi na sv. večer ob ½ 10 uri pri Mažeju božično igro „Na betlehemskih poljanah“, ponovi pa jo na Štefanovo pop. ob ½ 2 uri. Vstopnina znaša za sedeže 15 K, za stojišča 10 K. Čisti dobiček se razdeli med najpotrebnejše reveže. Na Štefanovo se vrši pred igro občni zbor društva. Vsi društveni člani in prijatelji iskreno povabljeni!

Šmarjeta pri Velikovcu. List „Freie Stimmen“ z dne 9. t. m. je prinesel sledečo vest: St. Margarethen bei Völkermarkt. (Die enttäuschten SHS Anhänger.) Unlängst waren einige SHS Anhänger in Jugoslavien. Sie, die sind mit langen Gesichtern heim gekommen. Alles noch viel schlechter als bei uns. Wenig Ware — kein Geld und sehr hohe Steuern. — V tukajšnji okolici ljudstvu ni znano, da bi bil razen mene in moje žene kdo drugi potoval v Jugoslavijo in nazaj. V dopisu more torej dopisnik meniti samo naju. Midva pa izjavljava: Kar piše dopisnik štinc, je popolnoma zlagano. V obraz mu bodi povedano: Ti lažnjivec; ali tako hinavsko hočeš zopet nas mirne vznemirjati? Sram te bodi. Veš, dopisnik „štinc“, da nam ni bilo treba delati dolgega obraza in da ga tudi ne bo treba vam, pri-skrbite to, kar imajo v Jugoslaviji in potem bo več zadovoljnosti. F. in M. R.

Zgornje Libuče. (Nova gostilna — ples — advent.) Kaj pa je tebe treba bilo! Ja kaj je bilo treba Obertavčove gostilne. V dnevih obupne draginje odpirajo nove gostilne. Li res hočejo, da bi ljudstvo v pijančevanju, plesu in razuzdanosti pozabilo na svojo bedo in se iznebil skrbí? Izgleda tako. Prvo adventno nedeljo so obhajali naši knapi god sv. Barbare. Prav so storili. Ker so nas pa „osrečili“ proti naši volji z novo gostilno, so mislili mnogi — tudi drugi ne samo knapi — da se morajo pokazati. Čeprav smo v sv. cerkvenem času, čeprav so plesi prepovedani, se je popivalo in plesalo dolgo čez dvanajstvo uro. Razume se, da za ples niso imeli licence in da jim ni bilo treba plačati policijske ure. Saj so varnostni organi sami pomagali. Njim, ki so „heimat-treu“, je samo ob sebi vse dovoljeno.

Pliberk. Ošabnost in oholost nekaterih posili Nemcev, pa res ne da miru. Vedno nam sladko govore o mirnem in skupnem življenju. Če je Slovenec napaden na cesti ali v gostilni, to ni nič kaj hudiga. Saj to je že v navadi pri teh razgrajatih. Ko so bile pred dvema letoma oropane slovenske hiše in cerkve, to ni bilo nič hudega, saj so to storili njih pristaši. Toda ne čudimo so saj so nam vzgojili takšne ljudi, že v šolah, v naših koroških šolah, ki so res neka posebnost, na celem svetu. Čudimo pa se, da tako eleganten in omikan gospod kak

je naš okrajni zdravnik dr. Herbst, nima toliko izobrazbe in službene discipline, da ne ve, da zdravniški lokal ni tu za politične hujskarje. Ali res misli, da morajo delavci, ki težko plačaja prispevke bolniških blagajn, poslušati v svoji bolezni še neslane njegove bajke o p. gelbandi, o hujskajočih farjih itd. Naj ne misli da smo slovenski delavci, njegovi sužnji, da dela z nami kot se mu poljubi. Da dá, delo če hoče. On je od nas plačan in zaradi nas tukaj, ne mi zaradi njega. Če svoje službe ne more vršiti po predpisih, naj jo pa odloži. Že drug pride na njegovo mesto. Ali je on lastnik ali pokrovitelj libuškega premogovnika, da daje svoja povelja kar na debelo tem delavcem? Delavci premogovnika v Libučah so že vsi toliko pametni in izobraženi, da jim ni treba stati pod vplivom njegovega očetovskega cilindra. Eden za vse.

Velikovec. (Razno.) Pred dobrim mescem je umrl v Velikovcu starček. Dolgo se nismo mogli zediniti, zakaj; nekteri so rekli od lakote je umrl, drugi so trdili zmrznil je, neki hudomušnež pa je rekel, od dobrote je umrl ker je pri nas tako dobro kakor vedno pravijo velikovski sodniki. Saj vemo, zakaj. Kako je dobro posebno za reveže, naj bi kdo enkrat pogledal v hišo za uboge. Kdor to vidi, se ne more čuditi, da smo imeli toliko mrličev zaradi griže. Cerkev je vedno bolj prazna. Prej so še z dežele hodili ljudje v nedeljo v Velikovec, zdaj pa še teh ni. Čim bolj ponemčevanje napreduje, tem bolj se cerkev prazni. — Dne 9. decembra je Tomaž Sablatnik, Kolmančev sin, v Št. Štefanu pretepal na trgu Blažeja Ozmalc, starega in bolnega možaka, ter hotel pretepati tudi Marijo Švarc in njeno hčerko. Zmerjal jo je grdo, da ne moremo ponoviti, ravno ko so šli šolarji iz šole. Ravno ta dan je bil glavni pretenač August Hainzič obsojen za vsa hudo-deljstva komaj na 10 dni. Tomaža Sablatnik in njegovega brata pa je zaslišalo sodišče v zelo važni zadevi popolnoma pijana. Komentar odveč.

Vovbre pri Velikovcu. Da tudi iz našega kraja kaj izveste in da ne boste mislili, da smo mi Vovbrjani kar tako. Že pri plebiscitu so se mnogi zmotili, ki so mislili: Vovbre so nemčurska trdnjava. Lahko bi bili za vzgled marsikateri drugi občini. Tudi pri deželno-zhorskih volitvah smo se prav dobro postavili in se še bomo. Sicer nas iz velikovške trdnjave bombardirajo razni nemški in nemški generali, pa nič ne de. Junak se še le izkaže v ognju. — V „Kor. Domovini“ je bila brati enkrat pesem, ki jo je zložil brihten kerlc, a letos predelal se bolj brihten. Naše Moje bi jo rade pele, pa ne znajo napeva. Mogoče se najde kdo, ki bi zložil napev. Našim dečvam bi bilo jako vstreženo sedaj, ko so dolge r. Zvečer pri preji bi jo lahko zapele. Zato poročajte, kako se glasi:

„Bankerot se zmir bolj bliža,
Krono že napada griža,
Vse ji poje miserere,
Čuš pa pravi: Hab' die Ehre!“

Št. Jakob pri Velikovcu. Dragi „Koroški Slovenec“! Ko sem bil še vojak pri Šabacu v Srbiji, v Voliniji na Ruskem bojišču in v vjetništvu na Laškem, sem vedno dobival pisma od starišev in znancev. Zdaj sem pa avstrijski državljani in sicer koroški Slovenec, pa ne dobim časopisa „Koroškega Slovenca“ iz Dunaja, ne z vovbrške pošte, ne z velikovške. Nič boljše se ne godi v Grebinju; ko bi le znal nemško, bi bral nemške liste, kakor n. pr. „Freie Stimmen“ ali „Kärntner Tagblatt“; še „Bauernzeitung“ bi kupil, da bi vsaj malo izvedel, kako se godi po svetu. Toliko sem pa le izvedel, da na Dunaju lačni demonstrirajo, pri nas pa siti in pijani. V spomladi je baron Helldorf vzel vsem Slovincem polje in izgnal najemnike. Kdaj pa njegovi hlapci, uradniki in uslužbenci, zmerjajo in pretepajo Slovence. Na vsaki veselici, na vsakem ženitovanju razsaja ta druhal in pretepa. V Grebinjskem kloštru so naravnost živinsko nastopili celo z noži. Po zimi je vodil komando Hans Morak in Andrej Pogačar in njegov tovariš August Hainzič, zbežati je moral celo starešina župnik Kindlman in vsi Slovenci. Zdaj so Zelenkovi hlapci napadli Anastazija Trattnik pri Žnidarju v Encelni vasi. Moral je zbežati. Pri Zelenku

pa so hlapci skoraj do smrti pobili Franca Miklau, pd. Vaincerla v Starem trgu. Tako gre levo od Drave, kjer imata vrhovno poveljstvo J. Glančnik v Št. Štefanu in g. Maner v Grebinju.

Sele. Naš šolski vodja g. Startinik ima začasen dopust. Koncem oktobra se je namreč po nesreči vjel v gozdu pri Borovljah v škopec, ki je bil nastavljen lisicam in je pri tem dobil na nogi precejšnje poškodbe. Kakor čujemo, mu rani že celita in bo po novem letu že mogel poučevati. Sedaj se I. in II razred v pouku menjavata. — Suša in mraz sta tudi pri nas posušila že več studencev. Več žag in mlinov stoji. Celotni ljudi ne pomnijo takega pomanjkanja vode.

Libeliče. Nekteri lahkoverni nemčurji so zelo razočarani, ko imajo mesto treh davka-prostih let, kakor se jim je lani obljubilo, mnogo tisočev zaplačati. Eden izmed njih je to začudenje tako naglas izpovedal, da je moral vsled tega v občinski zapor.

Pliberk. (Miklavž.) V nedeljo dne 4. dec. popoldan je obiskal naš Narodni dom Miklavž s svojim tajnikom in s tremi angelci in tudi s tremi partlji. Bil je zelo strog napram mladini in tudi odrastlim. Vsak, katerega je poklical, je moral njegovo 2 m. dolgo palico poljubiti in odgovoriti na to, kar ga je vprašal. Kdor nič ni znal, ga je tajnik s cvikarjem takoj zapisal v črno knjigo in moral je rajžati s partlji. Kdor je pa znal, mu je podaril lepa darila in njega so varvali angelci, da mu parteljni niso mogli do živoga. Res, lepo smo se imeli. Ko je Miklavž s svojo rezervo odšel, je naš „mešani zbor“ še zapel krasne slovenske komade Miklavžu v slovo, in da bi nam drugo leto zopet posvetil obisk.

Bilčovs. Pred kratkim je prinesel naš list članek, kjer smo čitali, kako se iredenta čez noč, na metli pripelje čez Karavanke. Ravnotako, kot nekdanj škopnice. Nismo mogli verjeti, da bi bilo to gotovim ljudem dano videti. Toda že se nam zdi, da bo mogoče le res. Ker tudi pri nas so začeli loviti tistega vruga, kateri tako prifrka čez Karavanke in ga imenujejo iredento. Vse je bilo pokoncu. Učitelj je napravil ovadbo, najbrž čez iredento. Orožniki so stikali za njo. Alarmiran je bil okrajni šolski svet, okrajno glavarstvo in ne vemo kdo še. Vse je hotelo vjeti iredento in jo ugonobiti. Pa veste kaj se je zgodilo. Nič drugzega kot tukajšnji krajevni šolski svet je sklenil — mogoče, da mora imeti šola samo slovenski napis — kaj še. Sklenilo se je samo, da morata biti oba napisa, slovenski in nemški, ali pa nobenega. Pa naj reče še kdo, da ti ljudje ne črtijo vse, kar le malo po slovenskemu diši.

Borovlje. V deželni bolnici v Celovcu je umrl trgovec Alojz Kometer. Prepeljali so njegovo truplo v Borovlje. Ob veliki vdeležbi Borovčičev je bil pokopan na tukajšnjem pokopališču. Kdor je rajnega Kometerja poznal, ve, da je bil silno marljiv in pošten mož. Tudi cerkve se ni izogibal. Za časa glasovanja je bil z nami Slovenci, ker je videl, da ga v Jugoslaviji čaka lepša bodočnost v gospodarskem oziru. Boroveljski velenemci s sloversko krvjo in imenom ga niso marali. „Landsmannschaft“ si je na račun njegove pleše dovolila, da se milo izrazimo, precej neokus. e dovtipe, seveda primerno svoji visoki kulturi. A Kometer je zdaj tam, kjer ni več sovraštva in skrbi. Naj mu bo domača slovenska zemlja lahka!

GOSPODARSKI VESTNIK

Vzdržavanje voda.

Končno hoče država s svojimi sredstvi tudi še vzdrževati vode v pravilnem tiru. Kjer so se reke zgradile, se mora zidovje vedno spet popravljati, gramoz se mora odstraniti, pravilno obrežje se mora vzdržavati. Navadno morajo stroške tega vzdržavanja nositi prizadeti gospodarji, ki imajo poleg take vode svoje travnike. Tudi nadzorovanje teh voda ni bilo povsod pravilno uravnano. A izkazalo se je, da posameznik takih varnostnih zgradb ne more vzdržati, tudi zadruga ne in da vsled tega zgradbe propadejo prej ali slej. Vsled te-

ga nastaja nevarnost, da hudournik začne zasipati kje v dolini. Da se opomore tudi ti potrebi, namerava država dati letnih 40 milijonov kron. Napravil se bo za vsako deželo „vodni zaklad“ (Landesflussfond), kateremu bodo potem prispevali še interesentje in dežele; vplačevali bodo v ta zaklad tudi vsi, ki se v deželi poslužujejo vodne moči za svoje naprave.

Koroško gospodarstvo.

(Iz seje deželnega kulturnega sveta.)

O postavi, ki daje poljedelstvu skoz 19 let letnih 850 milj. na razpolago, da se krepko dvigne (glej naš članek!) poroča predsednik Šumy. Stvar je po našem mnenju teoretično lepa, a kaj, ko denar ni nič vreden, vse skup je kakor dim, če se valuta ne ustali.

Walcher graja, da se v vsem preveč centralizira in premalo upošteva samostojnost dežel. Vladni zastopnik Lagger (soc. dem.) nato izjavlja, da so dežele pred gospodarskim polomom, avtonomija je postala že financijelno uprašanje. Krščanski socijalci so sami izjavili, da šol ne morejo več vzdrževati, zato naj jih prevzame država, ker dežela učiteljev več ne more plačevati. Solnograd je moral pri neki bavarski banki napraviti velik dolg, da plača učitelje.

Davkov je došlo na Koroškem 17 milijonov, lastnih davkov (bolnišnica) je bilo 13 milijonov, torej skupaj 30 milj, potrebovali smo pa 360 milijonov. 200 milj. se je zahtevalo od države, 130 milj. pa smo napravili dolga. Ljudje se branijo deželnih davkov, proti državnim davkom se manj upirajo. Ako stojimo na stališču avtonomije, tedaj morajo dežele tudi same plačevati. (Opomba ured.: Dežela bo pač morala, kakor vsak pameten gospodar svoje stroške uravnati po dohodkih. S tem ni nič pomaganega, če deželna bremena prevzame država. Ali se ne bo državni kredit še le prav uničil, če se državi naprti zopet novih izdatkov, za katere ni nobenega denarja. Zelo zdravo je, če se ljudje začnejo zanimati za svoja zastopstva. Ljudje, če niso otroci, morajo pa tudi vedeti, da bodo bremena, ki jih nalaga Dunaj, le še večja kakor bremena, ki jih nalaga Celovec. Davkoplačevalci so zdaj tudi delavci in morebiti bodo tudi ti zdaj želeli, da se varčno gospodari. Krava se je izmolzla, v praznem vimenu ni več mleka. Zdjaj prihaja položaj socijalnih demokratov težaven, ker prihajajo iz hleva s praznim vedrom.)

Nau (predsednik zveze nemških zadrug) izjavlja: 850 milj je vse premalo; sploh pa mislim, da ne te in ne druge svote od države v sedanih razmerah dobili ne bomo. V državi je 15.000 zadrug, če se nameravana podpora razdeli, dobi vsaka zadruga 400 kron! Nekaj drugega je treba, dvigniti se mora kredit! Dunajski tovarnarji so bili pri finančnem ministru in so mu izjavili, da delavcev več ne morejo plačati, ker jim banke ne posodijo denarja. Kmečko gospodarstvo še ni tako daleč, a oddaja premoženja in davki bodo izpili kmetom vso kri in kmet bo ostal s praznimi žepi. Treba bo kmetu pomagati, da bo mogel kupiti kar potrebuje (orodje in obleko).

Gozd. nadzornik Šluder man opozarja na izvoz lesa, ki donaša še največ dobička. Lira je vredna nad 200 kron, obračunava se pa z lastniki po 38 K, drugo pride državi v prid. Dežela naj poskrbi, da se ji prepusti del tega dobička. (Dalje sledi.)

Proračun dunajskega mesta za leto 1922 skazuje 39 milijard kron izdatkov; od teh je kritih po davkih in drugih dohodkih 31½ milijarde, 7½ milijarde ostane nepokritih.

Davčna politika. Da omeji tiskanje novih bankovcev in s tem dvigne našo valuto v inozemstvu, pripravlja avstrijski zvezni minister za finance celo vrsto novih davkov, ki bodo prav občutno segli v žepo davkoplačevalcev. Predvsem misli vlada ukiniti državne prispevke k prehrani ljudstva; ti zneski segajo v milijarde! S tem se bodo seveda silno podražile vsekdanje potrebščine, kakor kruh, moka, mast itd. Če stane n. pr. na Dunaju sedaj hlebec kruha 74 K, bodo plačali Dunajčani po novem letu za isti kruh najmanj 500 K. Da

bodo delojemalci, delavci in njih družine to zmogli, bodo morali delodajalci tedensko doplačati diferenco med prejšnjo in novo ceno. Vlada upa, da spravi te in še druge zakonske načrte že pred božičem pod streho.

Dunajski trg. Cene mesa so zopet poskočile. Goveje meso se je podražilo za 270 do 290 K, telečje za 200 do 290 K, svinjsko za 300 K, prekajeno za 300 K, ovčje za 200 K, špeh za 200 K. Tako je stalo: goveje 800 do 1250 K, telečje kg 900 do 1150 K, svinjsko kg 1500 do 1700 K, v nekaterih mesnicah celo 1900 K, prekajeno 1700 do 2100 K, ovčje kg 650 do 820 K, špeh kg 2000 do 2200 K, žmave kg 1800 do 2200 K, konjsko kg 500 do 620 K. Piščeta stanejo 1000 do 1400 K, zajci 1400 do 2200 K. — Sveža jajca stanejo komad 150 do 160 K, krompir kg 72 do 88 K, jabolka kg 265 do 276 K.

VABILO

K SLAVNOSTNI PREDSTAVI,

ki jo priredi Marijina družba ob priliki 10 letnice obstoja v telodavnici Narodne šole v Št. Rupertu pri Velikovcu dne 26. decembra t. l. po blagoslovu ob ½3. uri popoldne.

Spored:

1. Pesem: Marijina.
2. Pozdrav.
3. „Junaška deklica“, blažena Ivana d'Arc. drama v petih dejanjih.
4. „Zvita kupčija“, burka v enem dejanju.
5. „Pastirci pri jaslicah“ in drugi božični prizori.

Med posameznimi dejanji petje in godba. — Na Novega leta dan se vse to ponovi, samo namesto božičnih, se dostavijo novoletni prizori. — Vstopnina: Sedeži 1. in 2. vrsta 20 K, 3. in 4. vrsta 10 K. Reveži vstopnine prosti. — Z ozirom na ogromne izdatke in človekoljuben namen, se preplačila hvaležno sprejmejo.

K oblini udeležbi vabi **Marijina družba.**

VABILO.

Mohorjeva družba vabi svoje udeležence v prvi vrsti iz Celovca, pa tudi druge iz ostale Koroške na sestanek, ki se bo vršil na praznik sv. Treh kraljev ob 4. uri pop.

Listnica uredništva.

L. B., Žvabek. Kakor bi radi, nam ni mogoče. Povejte mu med štirimi očmi. Za druge dopise smo zelo hvaležni. — Drtnik, Cankova. Naročnine do sedaj še nismo sprejeli. — S. Ogris, Dobrava. Knjigarna ima samo češke knjige.

LIDOVA KNIHTISKARNA

SE PRIPOROČA ZA HITRO, OKUSNO IN CENO IZDELAVO VSAKOVRSNIH DRUSTVENIH, TRGOVINSKIH IN DRUGIH TISKOVIN, VABIL, OKLICEV I. T. D.

WIEN V., MARGARETENPLATZ 7

Francišek Čermák,

DUNAJ V.,
Mittersteig 23-15

priporoča svoj zavod
za izdelovanje

angleških in
dunajskih
pian in pianin

(klavirjev).
Tudi export!

